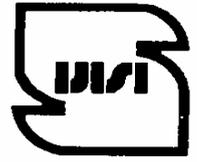

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران -

ایزو - آی ای سی

۱۷۰۳۰

چاپ اول

ISIRI -
ISO- IEC

17030

1st.edition

ارزیابی انطباق - الزامات عمومی برای علائم
انطباق شخص ثالث

Conformity assessment-
General requirements for third-party
marks of conformity

« بسمه تعالی »

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب قانون، تنها مرجع رسمی کشور است که عهده دار وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) میباشد.

تدوین استاندارد در رشته های مختلف توسط کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط با موضوع صورت میگیرد. سعی بر این است که استانداردهای ملی، در جهت مطلوبیت ها و مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فنی و فن آوری حاصل از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع شامل: تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، بازرگانان، مراکز علمی و تخصصی و نهادها و سازمانهای دولتی باشد. پیش نویس استانداردهای ملی جهت نظرخواهی برای مراجع ذینفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال میشود و پس از دریافت نظرات و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که توسط مؤسسات و سازمانهای علاقمند و ذیصلاح و با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می شود نیز پس از طرح و بررسی در کمیته ملی مربوط و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی چاپ و منتشر می گردد. بدین ترتیب استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد مندرج در استاندارد ملی شماره (۵) تدوین و در کمیته ملی مربوط که توسط مؤسسه تشکیل میگردد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد میباشد که در تدوین استانداردهای ملی ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندیهای خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی استفاده می نماید.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون به منظور حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردها را با تصویب شورای عالی استاندارد اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آنرا اجباری نماید.

همچنین بمنظور اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و گواهی کنندگان سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاهها و کالیبره کنندگان وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد اینگونه سازمانها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران مورد ارزیابی قرار داده و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آنها اعطا نموده و بر عملکرد آنها نظارت می نماید. ترویج سیستم بین المللی یکاها، کالیبراسیون وسایل سنجش تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی از دیگر وظایف این مؤسسه می باشد.

نشانی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران : کرج - شهر صنعتی، صندوق پستی ۱۶۳-۳۱۵۸۵

دفتر مرکزی : تهران - ضلع جنوبی میدان ونک - صندوق پستی : ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹

تلفن مؤسسه در کرج: ۰۲۶۱-۲۸۰۶۰۳۱-۸

تلفن مؤسسه در تهران: ۰۲۱-۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار: کرج ۰۲۶۱-۲۸۰۸۱۱۴ - تهران ۰۲۱-۸۸۷۰۸۰-۸۸۸۷۱۰۳

بخش فروش - تلفن: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵ - دورنگار: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵

پیام نگار: [Standard @ isiri.or.ir](mailto:Standard@isiri.or.ir)

بهاء ۷۵۰ ریال

- **Headquarters:** Institute Of Standards And Industrial Research Of Iran
P.O.Box : 31585-163 Karaj - IRAN
- **Tel (Karaj):** 0098 (261) 2806031-8
- **Fax (Karaj):** 0098 (261) 2808114
- Central Office:** Southern corner of Vanak square, Tehran
P.O.Box : 14155-6139 Tehran-IRAN
- **Tel (Tehran):** 0098 21 8879461-5
- **Fax (Tehran):** 0098 21 8887080, 8887103
- **Email:** [Standard @ isiri.or.ir](mailto:Standard@isiri.or.ir)
- **Price:** 750 RLS

ارزیابی انطباق – الزامات عمومی برای علائم انطباق "کمیسیون استاندارد "شخص ثالث"

رئیس

کلانتر معتمدی - محمد حسین
(فوق لیسانس مهندسی صنایع)

اعضاء

پورحسن - هادی
(لیسانس مهندسی صنایع)

تبریزی - بابک
(لیسانس مهندسی صنایع)

طهماسبی افشار - منیژه
(لیسانس علوم تغذیه)

عاصی - پرویز
(لیسانس مهندسی مکانیک)

کلیشادی ، احمد رضا
(لیسانس مهندسی الکترونیک)

هدوی - رزا
(لیسانس مهندسی متالورژی)

هوسپ سرکسیان - هوسپ
(لیسانس مهندسی برق)

سمت یانمایدگی

مشاور رییس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی
ایران و نایب رییس نظام تأیید صلاحیت ایران

وزارت دفاع - مرکز استانداردهای دفاعی

شرکت بازرسی مهندسی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مرکز تحقیقات صنایع انفورماتیک

شرکت اینسپکتوریت قشم

مشاور معاونت برنامه ریزی و تدوین استاندارد
مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

دبير

اشرف جهاني ، آزيتا

(ليسانس تغذيه)

مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران

پیش‌گفتار

استاندارد " ارزیابی انطباق- الزامات عمومی برای علائم انطباق شخص ثالث " که پیش‌نویس آن توسط کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در چهل و سومین کمیته ملی استاندارد مدیریت کیفیت مورخ ۸۶/۶/۱۷ مورد تأیید قرار گرفته است. اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب بهمن‌ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر گونه پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، در هنگام تجدید نظر در کمیسیون‌های فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین برای مراجعه به استانداردهای ملی ایران باید همواره از آخرین چاپ و تجدیدنظر آنها استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد به کار رفته به شرح زیر است:

1- ISO/IEC 17030:2003 Conformity Assessment –General Requirements for Third Party Marks of Conformity

مقدمه

علائم انطباق^۱ دارای اشکال متعدد و موارد کاربرد مختلفی می باشند. این علائم اطلاعات مفیدی در مورد یک محصول ارائه می کنند یا بر ویژگی های خاصی از یک محصول مانند ایمنی، کیفیت، عملکرد، قابلیت اطمینان یا پیامد بر محیط زیست دلالت می نمایند. علائم انطباق را می توان بر روی محصولات، گواهینامه ها و انتشارات یافت که نشانگر انطباق الزامات مشخص شده در مورد یک محصول، سیستم مدیریت، خدمات، فرآیند، شخص یا یک سازمان می باشند. نکته قابل اهمیت در مورد تمامی علائم انطباق کسب اعتماد بازار از جمله مصرف کنندگان، در رابطه با محصولات و سایر موارد ارزیابی انطباق^۲ می باشد که این علائم در مورد آنها بکار می رود.

مقصود اصلی این استاندارد، ایجاد رویکردی یکنواخت برای کاربرد علائم انطباق شخص ثالث جهت پر کردن خلأ های مربوطه در استاندارد ها و راهنماهای موجود **ISO**، **IEC** و **ISO/IEC** و پرداختن به مشکلات بالقوه ناشی از کاربرد های متفاوت علائم انطباق شخص ثالث به منظور فراهم سازی مبنایی روشن و عقلایی برای کاربرد آنها و تعیین الزامات عمومی می باشد. این استاندارد بر علائم انطباق شخص ثالث متمرکز بوده ولی ممکن است به عنوان راهنمایی برای سایر کاربردهای علائم انطباق نیز مورد استفاده قرار گیرد.

این استاندارد براساس بازخور بازار و تقاضاهای استفاده کنندگان و اعطا کنندگان مختلف علائم انطباق می باشد و گزارش **ISO** را در مورد^۳ علائم ارزیابی انطباق که در ماه مه سال ۱۹۹۹ چاپ شده است مورد توجه قرار می دهد. بکارگیری استاندارد بایستی منجر به بهبود اعتماد بازار، شناسایی بین المللی و پذیرش علائم انطباق شخص ثالث از جانب مصرف کننده گردد.

¹ - Marks of Conformity

² - Objects of Conformity Assessment

³ - Object

ارزیابی انطباق – الزامات عمومی برای علائم انطباق ششمی ثالث

۱ هدف و دامنه کاربرد

این استاندارد الزامات عمومی برای علائم انطباق شخص ثالث از جمله اعطا و کاربرد آنها را ارائه می نماید .

یادآوری – این استاندارد همچنین می تواند بعنوان راهنمایی برای کاربرد علائم انطباق در مواردی غیر از فعالیت ارزیابی انطباق شخص ثالث استفاده گردد .

۲ مراجع الزامی

مدارک ارجاع داده شده زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است. برای مراجع دارای تاریخ چاپ ، فقط چاپ ذکر شده کاربرد دارد. برای مراجع بدون تاریخ چاپ ، آخرین چاپ مدرک ارجاع داده شده (شامل کلیه اصلاحیه ها) کاربرد دارد .

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است :

ISO/IEC 17000 :Conformity assessment – General vocabulary

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد علاوه بر اصطلاحات و تعاریف مذکور در استاندارد بین المللی ISO/IEC 17000 اصطلاحات با تعاریف زیر نیز بکار می رود :

۱-۳ علامت انطباق ششمی ثالث

علامت با حقوق محفوظ^۱ که توسط شخص ثالث انجام دهنده ارزیابی انطباق صادر می شود و دلالت بر انطباق مورد ارزیابی انطباق (محصول ، فرآیند ، شخص ، سیستم یا سازمان) با الزامات مشخص شده می نماید.

¹ - Protected mark

مثال ها : علائم انطباق شخص ثالث می تواند شامل علائم گواهی محصول ، علائم گواهی کردن سیستم مدیریت کیفیت یا زیست محیطی ، علائم انطباق زیست محیطی و مانند آنها باشد .

یادآوری ۱- منظور از علامت با حقوق محفوظ ، علامتی تحت حمایت قانون در برابر موارد کاربرد غیر مجاز می باشد.

یادآوری ۲ - الزامات مشخص شده عموماً در مدارک الزام آور از قبیل استانداردهای بین المللی ، استانداردهای منطقه ای یا ملی ، ضوابط و مشخصات ذکر می گردد.

۲-۳ مالک علامت انطباق شفص ثالث

شخص یا سازمانی که دارای حقوق قانونی در مورد علامت انطباق شخص ثالث می باشد.

۳-۳ اعطا کننده علامت انطباق شفص ثالث

سازمانی که حق کاربرد علامت انطباق را اعطاء می نماید.

یادآوری - اعطا کننده علامت انطباق شخص ثالث ممکن است مالک آن نباشد و ممکن است که مجاز به اعطای مجوز به سایر سازمانها باشد.

۴ الزامات عمومی

۱-۴ مالک علامت انطباق شخص ثالث باید مسئولیت حفاظت این علامت را از لحاظ قانونی در برابر موارد کاربرد غیر مجاز بر عهده بگیرد.

۲-۴ مالک و یا اعطا کننده علامت انطباق شخص ثالث باید :

الف- مقررات حاکم بر کاربرد علامت انطباق شخص ثالث را داشته باشد.

ب- تدابیری جهت کاهش سوء برداشت و عدم وضوح در ارتباط با علامت انطباق شخص ثالث که می تواند منجر به کاهش اثر بخشی آن گردد ، اتخاذ نماید .

پ- مقرراتی جهت حصول اطمینان از اینکه علامت انطباق شخص ثالث و هر نوع اطلاعات همراه آن موجب گمراهی نمی گردد ، داشته باشد و در مقابل موارد کاربرد گمراه کننده اقدام نماید.

ت- تدابیری جهت حفاظت و پایش موارد کاربرد علامت انطباق شخص ثالث داشته باشد.

ث- جهت حل و فصل موارد سوء کاربرد علامت انطباق شخص ثالث از جمله ابطال مجوز کاربرد علامت اقدام نماید یا اقدام قانونی مقتضی بعمل آورد.

ج- در مورد کلیه شکایات در ارتباط با موارد کاربرد علامت انطباق شخص ثالث اقدام نموده و سوابق را نگهداری نماید.

۳-۴ هرگاه مالک یا اعطا کننده علامت انطباق شخص ثالث ، مجوزی را برای بکارگیری آن علامت بوسیله دیگران اعطا می نماید ، یک موافقت نامه تعهد آور باید بر طبق مقررات مذکور در بند ۴-۲ الف منعقد گردد.

۵ طراحی و بکارگیری علائم انطباق شخص ثالث

۱-۵ طراحی علامت انطباق شخص ثالث ، یا اطلاعات همراه یا قابل دسترس عمومی ، باید اعطا کننده و جنبه های تحت شمول علامت (بطور مثال ایمنی ، محیط زیست ، عملکرد و اصول اخلاقی) را بطریقی مشخص کند که از هرگونه سوء برداشت احتمالی جلوگیری شود.

یک علامت انطباق شخص ثالث بایستی به گونه ای طراحی شود که ریسک تقلب یا سایر موارد سوء کاربرد را به حداقل رساند.

۲-۵ یک علامت انطباق شخص ثالث می تواند به همراه اطلاعات تکمیلی جهت درک واضح تر مفهوم آن باشد. اینگونه اطلاعات نباید گمراه کننده باشد و بایستی به زبانی قابل فهم برای مخاطبان مورد نظر باشد.

یادآوری - بکارگیری نمادهای قابل درک همگانی ، بجای واژه های توصیفی ترجیح دارد.

۳-۵ یک علامت انطباق شخص ثالث باید قابل ردیابی به الزامات مشخص شده که مورد ارزیابی انطباق با آن انطباق دارد ، باشد.

۴-۵ فقط یک علامت انطباق شخص ثالث اعطا شده براساس ارزیابی انطباق محصول می تواند بر

روی محصول یا بسته بندی محصول نشان داده شود. سایر علائم انطباق شخص ثالث، مانند علائمی که در ارتباط با سیستم های مدیریت کیفیت یا زیست محیطی و خدمات می باشد، نباید بر روی محصول یا بسته بندی محصول نشان داده شوند یا بطریقی نمایش داده شوند که بعنوان انطباق محصول تعبیر شوند.

۵-۵ هرگاه یک علامت انطباق شخص ثالث به یک محصول ملموس مرتبط باشد علامت باید مستقیماً بر روی تک تک محصولات، بجز زمانی که اندازه فیزیکی محصول امکان آن را ندهد یا در صورتی که کاربرد علامت برای محصول مورد نظر مناسب نباشد، می تواند بر روی بسته بندی یا سایر مدارک همراه اعمال گردد. در صورتی که علامت انطباق شخص ثالث فقط مربوط به قسمت های معینی از یک محصول باشد، مقررات حاکم بر کاربرد علامت مزبور باید شامل الزاماتی به منظور به حداقل رساندن هرگونه درک و فهم نادرست در مورد اینکه علامت برای کل محصول ارتباط دارد، باشد.

۴-۵ در مدارک و نشریات تبلیغاتی و مانند آنها نیز ممکن است به علائم انطباق شخص ثالث ارجاع داده شود.

۴ اعطای علامت انطباق شخص ثالث

۴-۱ اعطای علامت انطباق شخص ثالث باید براساس سیستم ارزیابی انطباق یا طرحی متشکل از حداقل عناصر زیر باشد:

الف- تعیین مشخصات مورد ارزیابی انطباق برحسب مناسبت، شامل آزمون، بررسی اشخاص، ارزیابی سازمانها، ممیزی سیستمهای مدیریت و سایر موضوعات.

ب- بازنگری که عبارت است از بررسی محدوده مورد ارزیابی انطباق که الزامات مشخص شده را برآورده می سازد.

پ- تصمیم گیری متعاقب بازنگری در خصوص اینکه مورد ارزیابی انطباق الزامات مشخص شده را تأمین می سازد

ت- صدور مجوز، یا سایر روش هایی که دیگران را مجاز به بکارگیری علامت انطباق شخص ثالث بجز موارد تحت شمول بند ۶-۲، می سازد

ث- بازبینی ای که، استمرار انطباق مورد ارزیابی انطباق با الزامات مشخص شده برای حصول اطمینان از

تداوم اعتماد به علامت انطباق شخص ثالث ، بجز موارد تحت شمول بند ۶-۲ ، ارزیابی می کند.
۶-۲ در سیستم ها یا طرح های ارزیابی انطباقی که در آنها اعطا کننده هر مورد ارزیابی انطباق تولید شده را قبل از اعمال علامت انطباق شخص ثالث ارزیابی می کند ، به صدور مجوز و بازبینی نیاز نمی باشد.

۶-۳ علامت انطباق شخص ثالث باید فقط تحت مقررات وضع شده در یک سیستم یا طرح ارزیابی انطباق قابل دسترس عمومی اعمال گردد.

۶-۴ حداکثر دوره زمانی مناسب برای اعمال علامت انطباق شخص ثالث پس از اینکه استاندارد معین یا سایر مدارک استاندارد گونه تجدید نظر یا منسوخ می گردد ، باید توسط مقررات سیستم یا طرح ارزیابی انطباق تعیین شود.

۷ مالکیت و کنترل

۷-۱ اطلاعات

۷-۱-۱ مالک یا اعطا کننده علامت باید ، برحسب درخواست ، اطلاعات توضیحی درخصوص مفهوم علامت انطباق شخص ثالث را ارائه کند. پاسخ های اختصاصی به سئوالات یا علائق طرف های ذینفع در ارتباط با علامت انطباق شخص ثالث باید فراهم گردد.

۷-۱-۲ مالک یا اعطا کننده علامت باید فهرستی از موارد ارزیابی انطباق که به آنها علامت انطباق شخص ثالث اعطا گردیده است را نگهداری و روزآمد نماید و آن فهرست باید برحسب درخواست در دسترس باشد.^۱

۷-۱-۳ مالک یا اعطا کننده علامت انطباق شخص ثالث باید شرحی از حقوق و التزامات دارندگان مجوز و سایر ممنوعیت ها و محدودیت های کاربرد علامت را نگهداری و روزآمد نموده و برحسب درخواست در دسترس قرار دهد.

^۱ - این الزام در مفهوم ، مشابه موارد موجود در بند های ۱-۷-۱-۲ (*ISO/IEC Guide 61:1996*) ، بند ۱-۷-۱-۲ (*ISO/IEC Guide 62:1996*) و بند ۴-۸-۱ (*ISO/IEC Guide 65:1996*) می باشد. در زمان تدوین این استاندارد ملی ، استاندارد بین المللی *ISO/IEC 17011:2004* جایگزین *ISO/IEC Guide 61:1996* و استاندارد *ISO/IEC 17021:2006* جایگزین *ISO/IEC Guide 62:1996* و *ISO/IEC Guide 66* شده است ولی راهنمای *ISO/IEC Guide 65:1996* کماکان معتبر است .

۲-۷ مجوز

۱-۲-۷ موافقت نامهٔ تعهدآور که در بند ۴-۳ مشخص شده است باید شامل شرایطی جهت اطمینان از اینکه دارنده مجوز از مقررات سیستم یا طرح پیروی می نماید ، باشد.

۲-۲-۷ یک مجوز باید دارندهٔ آن را ملزم سازد که :

الف- استفاده از علامت انطباق شخص ثالث را کنترل کند.

ب: اقدامات اصلاحی در موارد عدم انطباق را اعمال نماید

پ- سابقهٔ کلیهٔ شکایات در ارتباط با استفاده از علامت انطباق شخص ثالث را به نحوی نگهداری کند که برای مالک و یا اعطا کنندهٔ علامت قابل ارائه باشد.

۳-۷ پایش استفاده از علامت انطباق شخص ثالث

۱-۳-۷ مالک یا اعطا کنندهٔ علامت باید روشی جهت پرداختن به هر نوع کاربرد یا ادعای ناصحیح یا گمراه کنندهٔ از علامت انطباق شخص ثالث را برقرار کند و اقدامات مناسب بعمل آورد.

یادآوری - اقدامات مناسب می تواند شامل بازبینی از دارندگان مجوز ، اقدام اصلاحی ، ابطال مجوز ، انتشار تخلفات و در صورت ضرورت سایر اقدامات قانونی باشد . این زیر بند همچنین در مواقع سوء کاربرد بوسیلهٔ طرفی که در قرارداد با مالک علامت انطباق شخص ثالث نمی باشد ، کاربرد دارد.

۲-۳-۷ یک طرح اقدام اصلاحی باید در ارتباط با هر گونه سوء کاربرد علامت انطباق شخص ثالث ایجاد و برقرار شود. طرح اقدام اصلاحی بایستی تا حد ممکن شامل مراحل همکاری با سایر ذینفعان ، بسته به حدودی که درگیر شدن آنها عواقب منفی سوء کاربرد را کاهش می دهد ، باشد.

یادآوری- از آنجایی که وضعیت حاکم بر هر مورد از سوء کاربرد علامت انطباق شخص ثالث متفاوت است ، لذا هر طرح اقدام اصلاحی می تواند متفاوت باشد.

ICS: 03.120.20

صفحه : ٦
